

Olsztyn, 29 kwietnia 2024 r.

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI

Wydział Kontroli (dawniej Wydział Finansów i Kontroli)

FK-V.431.4.2024

**Pan
Maciej Romanowski
Starosta Elbląski

82-300 Elbląg
ul. Saperów 14A**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę Powiatu Elbląskiego przeprowadzono w siedzibie Powiatu – Starostwie Powiatowym w Elblągu, ul. Saperów 14A, 82-300 Elbląg.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli, funkcje kierownicze pełnili:

- › Starosta Elbląski, Pan Maciej Romanowski, wybrany na to stanowisko w dniu 20 listopada 2018 r.;
- › Wicestarosta Elbląski, Pan Ryszard Zając, wybrany na to stanowisko w dniu 20 listopada 2018 r.

Kontrola problemowa została przeprowadzona przez Annę Kobylińską, Starszego inspektora wojewódzkiego, pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli Nr FK-IV.0030.144.2024, wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w dniu 4 marca 2024 r.

Termin kontroli: 7 – 27 marca 2024 r.

Zakres kontroli:

- › przedmiot kontroli – prawidłowość realizacji zadania, na które została udzielona dopłata z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej;
- › okres objęty kontrolą – 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 18 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 2464 ze zm.).

[Akta kontroli: 6; 9-10; 196]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się

pozytywnie

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie zgodności umów o świadczenie usług dotyczących publicznego transportu zbiorowego z wymogami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (mając na uwadze zapisy ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej).

1. Przewozy o charakterze użyteczności publicznej, dla których Organizatorem był Powiat Elbląski, w roku 2023, wykonywane były przez 4 Operatorów, tj.:
 - › Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Elblągu Spółka z o. o. z siedzibą w Elblągu (al. Grunwaldzka 61, 82-300 Elbląg);
 - › NOIR Sp. z o.o. z siedzibą w Elblągu (pl. Dworcowy 3A/e, 82-300 Elbląg);
 - › Transport Samochodowy Mechanika Pojazdów Janusz Birkholc z siedzibą w Tolkmicku (ul. Nadrzeczna 25/8, 82-340 Tolkmicko);
 - › EVELI Spółka z o. o. z siedzibą w Warszawie (ul. Grzybowska 80/82 lok. 700, 00-844 Warszawa).
2. W dniu 2 grudnia 2022 r., Rada Powiatu w Elblągu podjęła uchwałę nr LI/77/2022 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, wypełniając tym samym dyspozycję art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
3. W dniu 30 grudnia 2022 r., Powiat Elbląski, zawarł 7 umów o świadczenie usług przewozowych w ramach publicznego transportu zbiorowego. Zakres poszczególnych umów dotyczył jednej bądź wielu linii komunikacyjnych, co było zgodne z art. 24 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tj.:
 - umowa nr 46/OR/2022 z PKS w Elblągu Sp. z o. o., na realizację przewozów, na liniach komunikacyjnych:
 - 1) Pasłęk – Aniołowo – Nowina – Elbląg,
 - 2) Pasłęk – Rzeczna – Nowina – Elbląg,
 - 3) Pasłęk – Krosno – Nowina – Elbląg,
 - 4) Pasłęk – Rzędy – Strzelnica – Rogajny – Surowe – Nowy Cieszyn – Grądówko - Grądko,
 - 5) Elbląg – Młynary – Gardyny – Kwietnik – Elbląg,
 - 6) Pasłęk – Sąpy – Młynarska Wola,

- 7) Pastęk – Krosno – Sąpy – Młynary,
 - 8) Elbląg – Gronowo Elbląskie – Stalewo,
 - 9) Elbląg – Karczowiska Górne – Gronowo Elbląskie,
 - 10) Pastęk – Rychliki – Rejsyty,
 - 11) Pastęk – Jelonki – Powodowo,
- umowa nr 47/OR/2022¹ z PKS w Elblągu Sp. z o. o., na realizację przewozów, na liniach komunikacyjnych:
- 1) Pastęk – Cieszyniec – Skowrony,
 - 2) Młynary – Karszewo – Milejewo – Młynary,
 - 3) Młynarska Wola – Wilkowo – Nowina – Elbląg,
 - 4) Elbląg – Raczki Elbląskie – Markusy – Kwietniewo,
 - 5) Elbląg – Raczki Elbląskie – Markusy – Stare Dolno,
 - 6) Elbląg – Jegłownik – Różany – Stare Dolno,
 - 7) Elbląg – Raczki Elbląskie – Markusy – Stankowo,
 - 8) Pastęk – Czarna Góra – Śliwica,
 - 9) Pastęk – Marzewo – Lepno,
- umowa nr 48/OR/2022² z NOIR Sp. z o. o., na realizację przewozów, na liniach komunikacyjnych:
- 1) Elbląg – Milejewo – Ogrodniki – Pagórki – Łęcze – Elbląg,
 - 2) Elbląg – Stagniewo – Stoboje – Kamiennik,
 - 3) Elbląg – Stagniewo – Stoboje – Kamiennik – Milejewo,
- umowa nr 49/OR/2022 z Transport Samochodowy Mechanika Pojazdów Janusz Birkholc, na realizację przewozów, na linii komunikacyjnej:
- 1) Tolkmicko – Łęcze – Rychnowy – Chojnowo – Tolkmicko,
- umowa nr 50/OR/2022 z EVELI Sp. z o. o., na realizację przewozów, na liniach komunikacyjnych:
- 1) Elbląg – Jegłownik – Nowy Dwór Elbląski,
 - 2) Elbląg – Raczki Elbląskie – Markusy – Karczowiska Górne – Elbląg,
- umowa nr 51/OR/2022 z PKS w Elblągu Sp. z o. o., na realizację przewozów, na liniach komunikacyjnych:
- 1) Bielnik Pierwszy – Radomska (Wodnik) – Elbląg Dworzec (pętla),
 - 2) Elbląg Dworzec (pętla) – Nowina – Przezmark – Sierpin,
 - 3) Sierpin – Przezmark – Osiedle (pętla) – Nowina – Gronowo Górne szkoła – Elbląg,
 - 4) Elbląg – Rawska (szkoła) – Gronowo Górne osiedle – Nowina – Przezmark – Przezmark Osiedle pętla – Sierpin,
- umowa nr 52/OR/2022 z NOIR Sp. z o. o., na realizację przewozów, na liniach komunikacyjnych:
- 1) Nowotki (pętla) – Nowakowo – Elbląg,
 - 2) Nowotki (pętla) – Cieplice – Elbląg Dworzec (pętla),
 - 3) Kępiny Wielkie – Janowo – Elbląg Dworzec (pętla),
 - 4) Kępiny Wielkie – Bielnik Drugi – Elbląg Dworzec (pętla),
 - 5) Elbląg Dworzec (pętla) – Kazimierzowo II – Bielnik Drugi,
 - 6) Weklice – Janów – Elbląg Dworzec (pętla),

¹ zmieniona Aneksem Nr 1 z dnia 3 października 2023 r.

² zmieniona Aneksem Nr 1 z dnia 31 stycznia 2023 r.

- 7) Weklice – Nowina – Elbląg Dworzec (pętla),
- 8) Weklice – Komorowo Osiedle – Elbląg Dworzec (pętla),
- 9) Gronowo Górne (osiedle) – Adamowo Osiedle – Bielnik Pierwszy,
- 10) Bielnik Pierwszy – Elbląg Stawidłowa – Gronowo Górne (osiedle),
- 11) Kazimierzowo skrzyż. – Helonowo I – Gronowo Górne (osiedle),
- 12) Wilkowo – Weklice – Pilona Szkoła,
- 13) Pilona Szkoła – Wilkowo – Pilona Szkoła,
- 14) Pilona Szkoła – Sierpin – Janów,
- 15) Elbląg Grunwaldzka (McDonald's) – Komorowo Żuławskie – Wężina,
- 16) Wężina – Družno – Wężina,
- 17) Wężina – Gronowo Górne szkoła – Elbląg Grunwaldzka (hotel),
- 18) Wężina – Nowy Dwór – Wężina,
- 19) Wężina – Dłużyna – Elbląg Grunwaldzka (hotel),
- 20) Janowo – Nowakowo Szkoła – Elbląg Rubno (pętla),
- 21) Nowakowo Szkoła – Janowo – Elbląg Rubno (pętla),
- 22) Nowakowo Szkoła – Bielnik Drugi – Elbląg Rubno (pętla),
- 23) Elbląg Rubno (pętla) – Batorowo – Nowakowo Szkoła,
- 24) Nowakowo Szkoła – Cieplice skrzyżowanie – Nowakowo Szkoła,
- 25) Nowakowo Szkoła – Nowe Batorowo – Elbląg Rubno (pętla),
- 26) Gronowo Górne osiedle – Elbląg Grunwaldzka (RDP) – Tropy Elbląskie II,
- 27) Gronowo Górne osiedle – Raczki Elbląskie – Tropy Elbląskie II,
- 28) Tropy Elbląskie II – Elbląg Warszawska (Ciach) – Gronowo Górne osiedle,
- 29) Tropy Elbląskie II – Raczki Elbląskie – Gronowo Górne osiedle,
- 30) Tropy Elbląskie II – Elbląg Grunwaldzka (lecznica) – Gronowo Górne osiedle,
- 31) Elbląg Rubno (pętla) – Nowe Batorowo – Cieplice.

4. Zgodnie z art. 19 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tryb wyboru operatora i forma realizowania przewozów, leżą w kompetencjach organizatora publicznego transportu zbiorowego.

Umowy o świadczenie usług dotyczących publicznego transportu zbiorowego, dla których Organizatorem był Powiat Elbląski, zostały zawarte w dwóch trybach.

- 4.1. Umowy nr: 46/OR/2022, 48/OR/2022, 50/OR/2022, 51/OR/2022 oraz 52/OR/2022, zawarto na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, w myśl którego organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu publicznego, w przypadku gdy średnia wartość roczna przedmiotu umowy jest mniejsza niż 1 000 000 euro lub świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego dotyczy świadczenia tych usług w wymiarze mniejszym niż 300 000 kilometrów rocznie.

- 4.2. Umowy nr: 47/OR/2022 oraz 49/OR/2022, zawarto na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, w myśl którego organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu publicznego, w przypadku gdy wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednie ryzyko powstania takiej sytuacji zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować

terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy o świadczenie publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2, tj. w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, bądź ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Na zapytanie, w wyniku jakich zakłóceń (lub ryzyka ich wystąpienia) w świadczeniu usług, w zakresie publicznego transportu zbiorowego, w dniu 30 grudnia 2022 r., zawarto umowy: 47/OR/2022 oraz 49/OR/2022, odpowiedzi udzielił Starosta Elbląski, cyt.: „Umowy z dnia 30.12.2022 r., nr 47/OR/2022 oraz 49/OR/2022 o świadczenie usług przewozowych w ramach publicznego transportu zbiorowego, zostały zawarte m.in. na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16.12.2010 r., o publicznym transporcie zbiorowym [...], w związku z krótkimi terminami uniemożliwiającymi spełnienie wymagań wynikających z ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych [...]. Gdyby zastosować terminy wynikające z ustawy Prawo zamówień publicznych w przedmiotowym przypadku przewozy nie mogłyby być realizowane od 01.01.2023 r. a to spowodowałoby brak linii komunikacyjnych o odpowiednim przebiegu – w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych zaspakajających potrzeby transportowe mieszkańców powiatów, dla których Powiat Elbląski jest organizatorem powiatowych przewozów pasażerskich oraz związany z tym brak możliwości zaplanowania [...] podróży obowiązkowych, w tym dojazdu do szkół ponadpodstawowych.”

5. Powyższe umowy zawierały elementy określone w art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
6. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, warunkiem uzyskania dopłaty ze środków Funduszu jest zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, co też Powiat uczynił.
7. Stwierdzone uchybienie w zakresie kontrolowanego obszaru, polegało na niedopełnieniu obowiązku publikacji ogłoszeń o zamiarze przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień w trybie bezpośredniego zawarcia umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w Biuletynie Informacji Publicznej, czym naruszono art. 23 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Starosta Elbląski, cyt.: „Ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z dnia 27.01.2016 r. informujące, że organizator dokona wyboru operatora w trybie ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi lub poprzez bezpośrednie zawarcie umowy, zgodnie z komunikatem widniejącym w Biuletynie informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Elblągu: https://bip.powiat.elblag.pl/1990/zamowienia_publiczne/ o treści „Wszelkie informacje dotyczące zamówień publicznych są dostępne na stronie internetowej Powiatu Elbląskiego pod adresem www.powiat.elblag.pl w zakładkach:

- przetargi dotyczące obrotu nieruchomościami,
- zamówienia publiczne powyżej 130 tys. złotych netto

- zamówienia publiczne poniżej 130 tys. złotych netto
- licytacje pojazdów, ogłoszenia o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, umieszczone zostało w dniu 27.01.2016 r. na stronie internetowej Powiatu Elbląskiego w zakładce: Zamówienia publiczne – Ogłoszenia o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia: <https://www.powiat.elblag.pl/pl/zamowienia-publiczne/ogloszenia-przeprowadzenia>. Ogłoszenie to było również w dniu 27.01.2016 r. zamieszczone w Siedzibie Starostwa Powiatowego w Elblągu na ogólnodostępnej tablicy ogłoszeń, znajdującej się przy głównym wejściu na parterze budynku.

Zgodnie z art. 23 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym organizator publikuje ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, lub bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1–3, w terminie nie krótszym niż:

- 1) jeden rok;
- 2) sześć miesięcy – w przypadku gdy umowa o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego ma dotyczyć świadczenia tych usług w wymiarze mniejszym niż 50 000 kilometrów rocznie.

Ponieważ ustawodawca nie określił okresu ważności przedmiotowego ogłoszenia oraz umowy o świadczenie usług przewozowych o charakterze użyteczności publicznej od momentu publikacji ogłoszenia nie były zawierane w trybie art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, uznano, że jest ono aktualne i wiążące.

W związku ze zrealizowaniem zamiaru zawartego w ogłoszeniu z dnia 27.01.2016 r., w dniu 27.11.2022 r. na stronie internetowej Powiatu Elbląskiego w zakładce: Zamówienia publiczne – Ogłoszenia o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia: <https://www.powiat.elblag.pl/pl/zamowienia-publiczne/ogloszenia-przeprowadzenia> dodano nowe ogłoszenie z dnia 3.11.2022 r. o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.”

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień, podkreślić należy, że w ogłoszeniu z 2016 roku, planowaną datę rozpoczęcia zamówienia ustalono na dzień 28 stycznia 2017 r.³, zaś przewidywany czas trwania umowy określono na 12 miesięcy, tym samym zamówienie dotyczyło roku 2017 i nie mogło być aktualne na rok 2023, jak tłumaczy Powiat.

Natomiast ogłoszenie z dnia 3 listopada 2022 r., dotyczyło roku 2024, tj. planowaną datę rozpoczęcia umowy ustalono na dzień 1 grudnia 2023 r.⁴, a czas jej trwania określono na 12 miesięcy.

Podkreślić w tym miejscu należy, że art. 23 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, wprost określa, iż na organizatorze publicznego transportu zbiorowego ciąży obowiązek zamieszczenia ogłoszenia o zamiarze bezpośredniego zawarcia umowy o świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego w Biuletynie Informacji Publicznej, czego względem bezpośrednio zawartych umów na rok 2023, Powiat Elbląski nie uczynił.

³ zgodnie z informacją zamieszczoną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

⁴ zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie internetowej Powiatu

Osoby odpowiedzialne: Starosta Elbląski, Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu oraz Naczelnik Wydziału Organizacyjnego.

[Akta kontroli: 30-52; 149; 178-179; 181; 188-199]

8. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

II. Sposób i terminowość wykonania zadania, na które została udzielona dopłata (mając na uwadze postanowienia umów o dopłatę i umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego) oraz prawidłowość wyliczenia dopłaty pod względem zgodności z umowami o dopłatę

1. W dniu 30 grudnia 2022 r. (na rok 2023), pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Powiatem Elbląskim, zostały zawarte dwie umowy o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, tj.:
 - umowę Nr FRPA-3/2023⁵,
 - umowę Nr FRPA-4/2023.

1.1. Obie umowy zawarto w oparciu o art. 13 i 27 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

1.2. Przedmiotem umowy **Nr FRPA-3/2023**, było dofinansowanie zadania polegającego na utworzeniu 26 linii komunikacyjnych, które nie funkcjonowały co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, co było zgodne z art. 22 ust. 1 tejże ustawy.

W zapisach umowy ustalono, że łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych będzie równa 656 836,50 wozokilometra, natomiast kwota dopłaty do 1 wozokilometra wyniesie nie więcej niż 3 zł, przy czym maksymalne zobowiązanie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 1 970 509,50 zł.

W dniu 29 września 2023 r. podpisano Aneks nr 1 do ww. umowy, którym ustalono że łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych wyniesie 659 522,90 wozokilometra, przy czym maksymalne zobowiązanie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 1 978 568,70 zł.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w ramach powyższej umowy zaplanowane wozokilometry zostały zrealizowane.

1.3. Przedmiotem umowy **Nr FRPA-4/2023**, było dofinansowanie zadania polegającego na utworzeniu 35 linii komunikacyjnych, które nie funkcjonowały co najmniej 3 miesiące

⁵ zmieniona Aneksem Nr 1 z dnia 29 września 2023 r.

przed dniem wejścia w życie ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, co było zgodne z art. 22 ust. 1 tejże ustawy.

W zapisach umowy ustalono, że łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych będzie równa 409 237,90 wozokilometra, natomiast kwota dopłaty do 1 wozokilometra wyniesie nie więcej niż 3 zł, przy czym maksymalne zobowiązanie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 1 227 713,70 zł.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w ramach powyższej umowy zaplanowane wozokilometry nie zostały w pełni zrealizowane, gdyż Operator NOIR Sp. z o. o., nie wykonał 5 zaplanowanych kursów o łącznej wartości eksploatacyjnej 151,40 wozokilometra, w związku z czym, na Operatora nałożono kary w łącznej kwocie 1 000,00 zł (200 zł za każdy niewykonany kurs).
Powyższe, było zgodne z zapisami umowy o świadczenie usług przewozowych w ramach publicznego transportu zbiorowego NR 52/OR/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r.

2. W roku 2023, Powiat Elbląski wystąpił do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 24 wnioskami o dofinansowanie w formie dopłaty przewozów pasażerskich ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, oraz 1 wnioskiem dodatkowym, na łączną kwotę **3 015 015,64 zł**, w tym:
 - › z 12 wnioskami oraz 1 wnioskiem dodatkowym w ramach umowy Nr FRPA-3/2023 (1 897 430,66 zł);
 - › z 12 wnioskami w ramach umowy Nr FRPA-4/2023 (1 117 584,98 zł).

Kontroli poddano terminowość przedłożenia Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu 100% miesięcznych wniosków i ustalono, że wszystkie wnioski złożono zgodnie z terminami o których mowa w § 3 pkt 2 umów o dopłatę.

3. W roku 2023, Powiat Elbląski otrzymał ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej łączną kwotę **3 015 015,64 zł**, z czego wydatkował **3 006 526,80 zł**, tj. **99,72%** otrzymanych środków, z czego w ramach umowy:
 - › Nr FRPA-3/2023 otrzymał kwotę 1 897 430,66 zł, natomiast wydatkował 1 891 765,58 zł, tj. 99,70%,
 - › Nr FRPA-4/2023 otrzymał kwotę 1 117 584,98 zł, natomiast wydatkował 1 114 761,22 zł, tj. 99,75%.

3.1. Zgodnie z § 3 pkt 7 ww. umów, środki przekazane zostały na wyodrębnione rachunki Powiatu.

3.2. Dofinansowanie z Funduszu zostało przekazane w dziale 600 „Transport zbiorowy”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy § 2170 „Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych”, co było zgodne z § 2 pkt 3 umów o dopłatę.

- 3.3. Otrzymane środki zostały ujęte w budżecie Powiatu na rok 2023 (w klasyfikacji budżetowej 600-60004-2170), we właściwej wysokości.
- 3.4. Niewykorzystane środki w łącznej kwocie **8 488,84 zł**, zostały zwrócone w dniu 19 stycznia 2024 r., na rachunek Wojewody dedykowany do obsługi środków Funduszu, z czego:
- › w ramach umowy Nr FRPA-3/2023 kwotę 5 665,08 zł,
 - › w ramach umowy Nr FRPA-4/2023 kwotę 2 823,76 zł,
- co, było zgodne z § 4 pkt 2 ww. umów.
- 3.5. Ponadto, w toku czynności kontrolnych ustalono, że Powiat dokonał zwrotu odsetek od środków Funduszu zgromadzonych na wyodrębnionych rachunkach bankowych w łącznej kwocie 2 780,67 zł, tj.:
- › 1 775,51 zł, w ramach umowy FRPA-3/2023,
 - › 1 005,16 zł, w ramach umowy FRPA-4/2023.
- Odsetki, przekazywano do 7 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym były naliczane, tj. zgodnie z § 4 pkt 3 ww. umów.
4. W myśl art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, jednym z warunków uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych organizatora części kwot deficytu pojedynczych linii komunikacyjnej w wysokości nie mniejszej niż 10%, co też Powiat uczynił.
- Całkowity koszt zadania wyniósł **4 133 757,18 zł**. W realizację zadania zaangażowano środki własne w kwocie **1 127 230,38 zł**, tj. **27,27%**.
5. Powiat prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową, ze szczególnym uwzględnieniem środków otrzymanych z Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków, co było zgodne z § 3 pkt 11 umów o dopłatę.
6. Kontroli poddano 69 dokumentów księgowych⁶, na podstawie których wydatkowano kwotę 777 165,11 zł z dopłat FRPA, co stanowiło 25,85 % wydatkowanych w 2023 r. środków.
- Do próby przyjęto noty księgowe za I półrocze 2023 r., których wartość dopłat z FRPA przekraczała kwotę 7 000 zł.
- 6.1. W toku czynności kontrolnych, sprawdzono potwierdzenia przelewów oraz wyciągi bankowe konta, z którego dokonywano opłat za noty i ustalono, że płatności za przewozy w ramach publicznego transportu zbiorowego dokonywano przelewami, zgodnie z umownymi terminami.
- 6.2. Poddane kontroli dokumenty księgowe, zawierały elementy o których mowa w § 3 pkt 12 umów o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz niezbędne

⁶ łączna liczba not księgowych, na podstawie których Powiat wydatkował środki z Funduszu była równa 633

elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U z 2023 r., poz. 120 ze zm.).

- 6.3. Dofinansowanie ze środków funduszu było przyznawane w formie dopłaty do kwot deficytu pojedynczych linii komunikacyjnych, przy czym Powiat zapewniał min. 10% środków do kwot deficytu poszczególnych linii komunikacyjnych – zgodnie z zapisami zawartych umów o dopłatę.
7. Wydatki dotyczące realizacji przewozów w ramach publicznego transportu zbiorowego, zostały odzwierciedlone w ewidencji księgowej Powiatu, w dziale 600 „Transport zbiorowy”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy § 4300 „Zakup usług pozostałych”.
8. Powiat przedłożył Wojewodzie „Roczne rozliczenia dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym za 2023 rok”, w dniu 7 marca 2024 r., tj. zgodnie z § 4 pkt 6 umów o dopłatę.
9. Powiat prowadził nadzór nad realizacją zawartych umów w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

W roku 2023, przeprowadzono 11 kontroli świadczonych usług w ramach publicznego transportu zbiorowego u Operatora NOIR Sp. z o. o., w trakcie których wykryto nieprawidłowości, m.in. brak sprawnej kasy biletowej; brak właściwego oznaczenia pojazdu; brak przepisów porządkowych obowiązujących na terenie Powiatu, aktualnej taryfy opłat, wykazu ulg taryfowych i zasad ich nakładania oraz wysokość opłat dodatkowych za przejazd bez ważnego biletu; brak wyposażenia pojazdu w wyświetlacze elektroniczne lub podświetlane tablice przedstawiające kierunek jazdy (przystanek końcowy) oraz nazwy najważniejszych miejscowości, przez które przebiega trasa linii; odjazd z przystanku początkowego z opóźnieniem, niewykonanie kursu. W wyniku nieprawidłowości, na Operatora nakładano kary finansowe (zgodnie z zawartymi umowami o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego).

Na zapytanie dlaczego, kontrole świadczonych usług były przeprowadzane tylko u jednego operatora, odpowiedzi udzielił Starosta Elbląski, cyt.: „Kontrole świadczonych usług przeprowadzane były w 2023 roku na różnych liniach komunikacyjnych.

Z 61 organizowanych przez Powiat Elbląski linii komunikacyjnych, aż 34 obsługiwane były przez firmę NOIR Sp. z o. o. Kontrole na wybranych liniach spowodowane były docierającymi do Organizatora sygnałami dotyczącymi nieprawidłowości przy wykonywaniu kursów. [...] W latach ubiegłych kontrole przewozów przeprowadzone były u pozostałych Operatorów. Nie stwierdzono wówczas nieprawidłowości.”

10. W toku kontroli ustalono, że w 2023 r., w sprawie realizacji usług świadczonych w ramach komunikacji publicznej na terenie Powiatu Elbląskiego wpłynęło 6 skarg (z czego 5 skarg złożono na Operatora NOIR Sp. z o. o.), m.in. na punktualność przewozów, niewykonanie kursów, zatrzymanie na przystanku niewymienionym w rozkładzie jazdy, niewłaściwe zachowanie kierowcy.

W związku z faktem, iż na świadczone w 2023 r. usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego, przez operatora NOIR Sp. z o. o., wpływały liczne skargi oraz fakt, iż w trakcie wszystkich przeprowadzonych przez Powiat Elbląski kontroli u ww. Operatora, wykryto powtarzające się nieprawidłowości, kontrolująca zapytała, jakie kroki podjął oraz jakie przewiduje podjąć Powiat Elbląski, w celu zdyscyplinowania Operatora do przestrzegania zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, oraz czy podjęte dotychczas działania okazały się skuteczne?

W powyższej kwestii, wyjaśnienia złożył Starosta Elbląski, cyt.: „W związku ze stwierdzonymi w trakcie okresowych kontroli nieprawidłowościami Starosta Elbląski nałożył na Operatora NOIR Sp. z o. o. kary finansowe zgodne z zawartymi umowami w łącznej wysokości 3000 zł. Starosta Elbląski wykonał również ponowne kontrole na liniach, na których stwierdzono nieprawidłowości. W związku z wykonanymi kontrolami i nałożonymi karami Operator zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości.

Obecnie nie wpłynęły do Organizatora skargi dot. realizowanych przez Operatora w roku 2024 przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Oznacza to, że podjęte działania przez Organizatora spowodowały poprawę świadczonych usług.”

[Akta kontroli: 27-29; 117-118; 125-137; 146; 148-187; 196]

11. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

Pismem znak: KT.7140.43.2024.EB z dnia 19 kwietnia 2024 r., Starosta Elbląski, wniósł zastrzeżenia do Projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 17 kwietnia 2024 r., znak: FK-V.431.4.2024.

Zastrzeżenia zostały:

- › uwzględnione w części dotyczącej wskazania osób odpowiedzialnych za uchybienie polegające na naruszeniu art. 23 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tj. oprócz Starosty Elbląskiego, osobami odpowiedzialnymi za uchybienie są również Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu oraz Naczelnik Wydziału Organizacyjnego;
- › oddalone w części dotyczącej zarzutu naruszenia art. 23 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym,

o czym poinformowano Starostę Elbląskiego pismem z dnia 22 kwietnia 2024 r., znak: FK-V.431.4.2024.

[Akta kontroli: 197-199]

Mając na uwadze dążenie do całkowitego wyeliminowania naruszeń stanu prawnego w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia poprzez przestrzeganie zapisów art. 23 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym – w szczególności publikowanie ogłoszeń o zamiarze przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1, lub

bezpośredniego zawarcia umowy, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1-3, w Biuletynie Informacji Publicznej.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Radosław Król
Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/